

Till: Miljödepartementet
Diarienummer: M2020/01079/Ke

Remissvar: Promemoria Kommunalt ansvar för insamling och material-återvinning av returpapper

Dagligvaruleverantörers Förbund (DLF) är en branschorganisation med 170 medlemmar som producerar och säljer merparten av de dagligvaror som levereras till handel, restauranger och storhushåll i Sverige. DLF:s uppdrag är att skapa förutsättningar för en effektiv, innovativ och hållbar dagligvaruindustri.

Svensk Dagligvaruhandel (SvDH) är branschorganisationen för dagligvaruhandeln i Sverige och företräder Axfood, Bergendahls, Coop Sverige, ICA Sverige, IKEA Foods och Lidl Sverige som tillsammans står för drygt 95 % av dagligvaruhandeln i Sverige, med butiker över hela landet.

DLF och SvDH är båda engagerade i insamlings- och återvinningsfrågor gällande förpackningar genom delägarskap i materialbolagen Svenska Metallkretsen AB, Returkartong AB, Svensk Glasåtervinning AB och Svensk Plaståtervinning AB, vilka tillsammans med Pressretur äger Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI). Samtliga medlemmar i DLF och SvDH omfattas av producentansvarsförordningen för förpackningar och finansierar huvuddelen av FTI:s system för insamling och återvinning av förpackningar i Sverige.

DLF och SvDH noterar att producentansvaret för returpapper föreslås upphöra att gälla baserat på bland annat följande argument i promemorian:

- Sjunkande volymer och priser för returpapper, dvs tidningar, magasin, direktreklam, kataloger, e t c
- Tidningsproducenterna anses inte ekonomiskt kunna bära kostnaden för producentansvaret, d v s konsumenter av tidningar bedöms inte kunna betala kostnaden som producentansvaret innebär
- Ingen aktör har ansökt om att bli ett tillståndspliktigt insamlingssystem för tidningar, d v s ingen vill ta ansvar för att samla in och återvinna returpapper enligt kraven i den nu gällande förordning
- Tidningsbranschen ska värnas då den anses utgöra en viktig roll för demokratin i samhället, d v s andra mediekkanaler bedöms inte vara fullvärdiga alternativ för att upprätthålla demokratin i Sverige

För att fortsatt säkerställa hög insamling och återvinning av returpapper föreslås att producentansvaret för returpapper upphävs och ansvaret förs över på kommunerna med ikraftträdande den 1 januari 2022. Kostnaderna för insamlingen föreslås tas ut via den kommunala soptaxan, vilket enligt promemorian anses rimligt och möjligt då man betraktar konsumenterna som förorenare enligt principen i avfallsdirektivet.

DLF och SvDH:s kommentarer på förslaget:

Eftersom DLF:s och SvDH:s medlemmar inte har producentansvar för returpapper berörs vi inte direkt av förslaget. Indirekt kommer returpapper tillsammans med förpackningar samt rest- och matavfall även framgent vara en del av konsumenternas källsortering och därmed ha bäring på hur insamlingen i samhället som helhet organiseras för att uppnå maximal miljö- och konsumentnytta till lägsta möjliga kostnad. DLF och SvDH önskar därför lämna följande kommentarer till förslaget i remissen:

- Vi instämmer i att kommunerna har bättre kunskap än producenterna om lokala förutsättningar, vilket enligt PMet ger bättre möjligheter för kostnadseffektiva samlingslösningar
- Vi delar uppfattningen att konsumenterna bör kunna betraktas som förorenare och därmed belastas direkt med kostnaden för insamling via avfallstaxan istället för via varans pris, vilket sannolikt är mer transparent för konsumenterna och leder till ökad kostnadsmedvetenhet och källsortering.
- Vi ser utmaningar med att särskilja samlingsansvaret för returpapper, förpackningar samt mat- och restavfall av såväl miljö-, kostnads- som konkurrensrättsliga skäl.

DLF och SvDH önskar lämna följande förslag, som bygger på att samtliga punkter beaktas:

- Systemet för insamling av förpackningar, returpapper, mat- och restavfall bör samordnas och tidsmässigt synkroniseras för att uppnå maximal miljö- och konsumentnytta till lägsta möjliga kostnad. Inte minst viktigt för returpapper och pappersförpackningar som annars riskerar att blandas.
- Låt kommunerna genom Sveriges Kommuner och Regioner, SKR och producenterna snarast utreda om det är möjligt att genom en frivillig uppgörelse dela på ansvaret för insamling och återvinning på så sätt att kommunerna ansvarar för insamling av förpackningar, returpapper, mat- och restavfall samtidigt som producenterna ansvarar för att insamlade förpackningar av glas, metall, plast och papper blir återvunna enligt gällande förpackningsförordning och nationella materialåtervinningsmål. Detta förutsätter tydliga överenskommelser om kvalitet för insamlat material.
- Som för returpapper, mat- och restavfall bör kommunerna ta ut samlingskostnaden för förpackningar via avfallstaxan samtidigt som producenterna ansvarar för och bekostar materialåtervinningen. Oavsett finansiering är det i slutändan konsumenten som betalar. Totalkostnaden torde bli lägre genom en mer samordnad och därmed mer kostnadseffektiv insamling än dagens uppdelade ansvarsfördelning samtidigt som återvinningsgraden förbättras.
- Genom att producenterna fortsatt bekostar materialåtervinningen av förpackningar samt har återvinningsmål att leva upp till kvarstår incitamentet att minska förpackningsvolymerna samt öka andelen återvinningsbara förpackningar som sätts på marknaden, vilket är ett kriterium i förordningen.

Med vänliga hälsningar